

СХІД ТА ЗАХІД РАЗОМ

Підписний індекс: 86824

Контент видання «Схід та Захід разом» допомагає розібратися у складних питаннях та пояснює суспільно важливі теми простими словами, через призму життя конкретних людей. ЗМІ досліджує і висвітлює речі, які об'єднують громадян, як зі Сходу так і з Заходу України

В єдності — сила!

Іловайськ 2014. ЧАС НЕ ЛІКУЄ

Він киянин. Мав вищу освіту, хорошу роботу, квартиру, батьків та сестру. У нього було все, що потрібно людині для щасливого життя. Але іноді почуття обов'язку та палкий патріотизм у серці роблять своє і штовхають людей на справжні подвиги, як за часів лицарів. Не дарма він захоплювався лицарськими поєдинками.

стр. 2

От начала вооруженного конфликта на Востоке страны погибло около двух с половиной тысяч военнослужащих. О точной цифре тех, кто пропал без вести, сказать никто не может.

стр. 3

24 серпня 1991 р. на геополітичній карті світу постала нова незалежна й самостійна держава — Україна, територію якої було визнано неподільною й недоторканою. Розпочався складний і суперечливий період державного будівництва. Україна проводила миролюбну зовнішню політику.

стр. 4

Протягом трьох років в Україні триває гібридна війна. Значну роль у ній відіграє інформаційна політика головних та найпопулярніших телеканалів. Адже саме завдяки щоденному отриманню інформації залежать настрої суспільства.

стр. 6

Люди, які щодня рятують життя, будь це лікарі чи пожежники, завжди постають героями у очах сотень, та навіть тисяч людей. Але війна вносить у нашу реальність свої корективи. Змушує людей змінювати професії. Бо сьогодні нам потрібні не лише ті, хто б рятував живих, а й ті, хто рятує мертвих.

стр. 7

ДАЙДЖЕСТ СЕРПЕНЬ

Звинувачення України у поставці ракет до КНДР, судовий саботаж справ НАБУ та ліквідація спроб терактів з боку Росії. Найважливіші події серпня, які ви могли пропустити.

Політика

«ПІВДЕНМАШ» СПРОСТУВАВ ЗАЯВИ ЩОДО ПОСТАЧАННЯ РАКЕТНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДО КНДР
14 серпня

Державне підприємство «Південмаш» спростувало матеріал «The New York Times» про постачання ракетних технологій до КНДР.

У прес-службі заявили, що повністю дотримується вимог Режиму контролю за ракетними технологіями. А ракети і ракетні комплекси військового призначення в роки незалежності підприємством не випускалися і не випускаються.

Нагадаємо, що раніше видання «The New York Times» з посиланням на «дані експертного аналізу і засекречені оцінки американських розвідслужб» повідомило, що успіх Пхеньяна в випробуваннях міжконтинентальних балістичних ракет може бути пов'язаний з купівлею на чорному ринку потужних ракетних двигунів, можливо, з українського заводу «Південмаш», який «історично пов'язаний з російською ракетною промисловою».

Корупція

ДЕТЕКТИВИ НАБУ ЗАТРИМАЛИ ПІДОЗРЮВАНИХ У РОЗКРАДАННІ КОШТІВ ПРОЕКТУ СТІНА
8 серпня

Детективи НАБУ затримали шістьох осіб, які підозрюються у розкраданні коштів, виділених з держбюджету на інженерно-технічне облаштування українсько-російського державного кордону (проект Стіна).

Серед затриманих – представники Державної прикордонної служби України та підприємств-підрядників.

За версією слідства, внаслідок розтрата коштів під час реалізації проекту Стіна інтересам держави завдано збитків у розмірі понад 16 млн грн.

Ситник заявив, що суди саботують справи НАБУ і САП

20 серпня

Директор НАБУ Артем Ситник повідомив про саботаж судами справ, переданих Національним антикорупційним бюро і Спеціалізованою антикорупційною прокуратурою.

За його словами, не розглядаються навіть «доволі прості справи», відбувається саботаж з боку судових органів, а справи місяцями не слухають у суді.

«Єдиний вихід із ситуації – це створення Антикорупційного суду, який розглядатиме відповідні справи», – вважає Ситник.

Життя

КАБМІН ЗМІНИВ ПОРЯДОК МІСЦЯ РЕЄСТРАЦІЇ ДЛЯ ПЕРЕСЕЛЕНЦІВ
9 серпня

Переселенцям стане простіше ставати на облік внутрішньо переміщених осіб через скасування обов'язкового проставлення штампу про реєстрацію місця перебування у довідку.

Відповідні зміни були внесені в правила реєстрації місця проживання відповідно до Закону України «Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні».

Безпека

В СБУ ПОВІДОМИЛИ, ЩО ФСБ РФ ПЛАНУЄ ТЕРАКТИ НА ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ
17 серпня

Служба безпеки України заявила про посилення розвідувально-диверсійної діяльності російських спецслужб на території України, про що повідомив глава СБУ Василь Грицак.

За його словами, ФСБ РФ засилає диверсійні групи для здійснення терористичних актів.

Головними цілями є стратегічні об'єкти життєзабезпечення, інфраструктури. Так само ставиться за мету вбивство окремих громадсько-політичних діячів.

Лише за останній місяць СБУ запобігла трьом таким терористичним атакам.

Донбас

У «ДНР» ЗБИРАЮТЬСЯ «НАЦІОНАЛІЗУВАТИ» НИЗКУ УКРАЇНСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ
20 серпня

У «ДНР» готують нову хвилю «націоналізації» українських підприємств. Так званий «Фонд держмайна «ДНР»» має намір відсудити нерухоме майно в низки українських компаній. Відповідні судові слухання відбулися у серпні і вересні.

Зазначається, що до списку «націоналізації» потрапила власність компанії «ПРАТ АПК-Інвест», нерухомість компанії «Надра України», майно ТОВ «Алькомавтотранс», банківські приміщення ЗАТ «Акціонерний комерційний промислово-інвестиційний банк», а також палац спорту «Динамо», що належить фізкультурно-спортивному товариству «Динамо».

Судове засідання за позовом «Фонду держмайна «ДНР»» про визнання права власності на майно українських компаній мають намір провести в «арбітражному суді» Донецька.

ОЛЕГ КОВАЛИШИН: У ПОШУКАХ ГЕРОЯ ТА СПРАВЕДЛИВОСТІ

Він киянин. Мав вищу освіту, хорошу роботу, квартиру, батьків та сестру. У нього було все, що потрібно людині для щасливого життя. Але іноді почуття обов'язку та палкий патріотизм у серці роблять своє і штовхають людей на справжні подвиги, як за часів лицарів. Не дарма він захоплювався лицарськими поведінками. Про нього нам розповіла його мама – Галина Григорівна. А ми, в свою чергу, дізналися про те, як змиртися із смертю сина, тіло якого так і не знайшли, а на додачу довести усім, що він справжній герой.

КОЛИ РІШЕННЯ СТАЄ НЕСПОДІВАНКОЮ

У нього було все. Але все ж такі він пішов воювати. Нічого не говорив мені про своє рішення. Я про це дізналася тільки за дві години до його від'їзду у Дніпро, де дислокувався батальйон «Донбас». Завжди знала, що мій син патріот. На Майдані перебував постійно. Вдень працював, а вночі біг туди допомагати. А 19 лютого рано-вранці його уламком світло-шумової гранати поранило в обидві ноги. Вже тоді події стали для мене несподіванкою. Але, мабуть, саме вони і стали фундаментом свідомого рішення, яке він прийняв. А не говорив, мабуть, нічого, щоб не хвилювати мене. Адже навіть, коли вже їхав в АТО, рани на ногах ще не зажили. Бо вони були серйозними – частина м'яза виврана, отому й довго загоювалося. Але це не стало Олегу на заваді.

В АТО Олег пішов 16 квітня. Хоча до цього був абсолютно цивільною людиною, жодної військової підготовки у нього не було. Навіть мав тільки білет і був звільнений від військової служби, бо мав дуже поганий зір. Коли він мені сказав, що їде в батальйон «Донбас», що і йому сказала: «Хвилюючку, по-перше, ти не вмій стріляти, а по-друге, у тебе ж зір «мінус десять». Владуть тебе окуляри – і ти вже сліпий, як кіт». А він мені відповів на це: «Нічого, мамо, стріляти навчусь. А як окуляри впадуть, то я їх підніму і знову одягну».

Зараз зрівнюю його слова з собою і згадую, як одного разу ще за часів Майдану запитала у нього: «Олежчику, невже тобі не страшно? Там стріляють, можуть в обличчя попасти, поранити, а можуть і гірше – вбити». Тоді якраз все горло палапо, оці останні страшні дні. А він мені й каже: «Ні, мамо, не страшно. Якби ти тут була, то теж би не боялася». Розумієте, ці хлопці, вони якісь зовсім інші.

КОЛИ РАЙДЕР СТАЄ РЕЙДЕРОМ

У мого Олега була мирна професія, він закінчив Національний

економічний університет. Але я розумію, що вона не поглинала його. І для почуттів він десь з 16–17 років займався лицарськими боями. Наприклад, був запрошений на реконструкцію Грюнвальдської битви. І це для нього було дуже цікаво. Він там навіть мав свій позивний – Райдер, тобто вершник. Вирішив собі на війні теж взяти цей позивний. Але хлопці такого слова не знали, тому назвали його Рейдером.

ЧОРНА ЗВІСТКА

Провоював син недовго – 36 днів. Прибув у батальйон 17 квітня, а 23 травня вже загинув. Це був їхній перший бій і перші втрати. Одразу п'ятеро хлопців загинуло, а дев'ять поранило. Це якраз за два дні до виборів було. Їхали у Донецьк, щоб охороняти виборчі дільниці, але так і не доїхали. Потрапили у засідку в селі Карлівка за 18–20 кілометрів від Донецька.

Про смерть Олега ми дізналися з Інтернету. До того кожного дня зідзвонювалися, правда, він не щодня міг із нами говорити. Але коли він замовк і взагалі не відповідав, ми зрозуміли, що сталася страшна біда. Якраз почули новини, що невеликий загін батальйону «Донбас» (їх було там 15 чи 25 людей) потрапив у засідку, що серед них є загиблі. Ми кинулися шось робити – написали заяву в СБУ, в міліцію, куди тільки можна було, туди й писали. Детально описали що, де і як. Бо у двох словах, коротко про те, як все сталося, нам розповів боець Рамзан. А детальніше про все вже хлопці розказали, коли батальйон «Донбас» на початку червня приїхав у Київ оформлятися у Нацгвардію.

Держава взагалі ніяк мені не повідомила про смерть сина. До цього часу. Хоча вже більше трьох років пройшло, а всі мовчать, і мовчать. Навіть офіційного повідомлення про загибель нема. Дивно, що у нашій країні немає людей, які б розуміли, що треба повідомити батьків чи родину про таке.

ЗАСІДКА ТА ПОШУКИ ГЕРОЯ

Спочатку я сама шукала Олега. Ми знали, що коли їх обстріляли, то вони кинулися стріляти у відповідь. У сина була автоматична гвинтівка, а з ним був ще снайпер зі снайперською гвинтівкою. То вони удвох і забили до кемпінгу, який був поруч. Піднялися на верхній поверх, щоб краща видимість була для стрільби, а по них з гранатометів почали гатити. А у них же не було ніякого важкого озброєння. Вони збігли на нижній поверх, щоб вберегтися від обстрілів, і опинилися в приміщенні кафе. В такому чисто допоміжному приміщенні, де їх закидали гранатами. Всього їх було четверо, двоє вижили і зуміли звідти вибратися.

А Олежика поранило спочатку в голову. Але мені сказали, що було не сильне поранення, бо перев'язав її і дали відстрілюватися. А потім розірвалася граната в ногах, яка перебила чи то хребет, чи то артерію. Я питала у хлопців, чому вони думають, що Олег помер, чи закрили вони йому очі. А вони кажуть, що він лежав головою вниз і більше не відважувся, не рухався, тому й очі не закрили.

Вони відстрілювалися, потім зрозуміли, що шось треба робити, і двом все-таки вдалося виборитися з того пекла. Там одного хлопчика поранило, кровотеча була. Було зрозуміло, що він просто стече кров'ю, а у них нічого не було, навіть бинтів. Їх всіх оточили у тому приміщенні. І якесь людина ззовні сказала: «Я російський офіцер. Якщо ви не з Правого сектора, виходите, вам нічого не буде». Так цей поранений хлопчик вишшов і його тут же пристрелили. Він тільки встиг переступити поріг. А Олежик сказав, що виходити не буде і здаватися теж. Так і залишився там.

ПОШУКИ СПРАВЕДЛИВОСТІ

Так як держава мовчить і жодної звістки про смерть сина навіть не думає надіслати, то мені порадило подавати в суд. Потрібно було, щоб за відсутності будь-якої інформації про сина та його смерть, суд визнав його загиблим. Я дуже довго не хотіла цього робити, не могла прийти в себе. Але через півтора року все ж таки подала в суд. Сьогодні його офіційно визнано загиблим 23 травня 2014 року. Були свідки, нотаріальне підтвердження. І на основі показів свідків – тих хлопців, що були поряд, що були в загоні, які знають про це, де і як, десь через два з половиною роки мені видали «Повідчення члена родини загиблого».

Хоча перед цим я пережила ще один суд, який мав визнати Олега «учасником бойових дій». Отакі в нас порядки, отака в нас країна. Нагородили сина посмертно, але це нагороди від Києва. Від держави взагалі нічого немає. І я вважаю, що це взагалі безбожно, бо так не можна. Ці хлопці – герої. Коли патріоти йдуть захищати землю, а військові чиновники сидять на місцях, а з ним був ще снайпер, що це соромно. Це величезний сором для країни. Вони ж розуміють, що сидять собі тут тихенько в Києві, а в той час хлопці воюють. Син мені казав: «Мамо, якщо я не їду, то піде батальйон, в який я їду, то через два тижні вони будуть тут, у Києві, і будуть все руйнувати і вбивати. Ми повинні стати там». Як на мене, то це рішення розумної людини. Але, хто їде перший, той гине. Знаєте, як кажуть, герої завжди гинуть...

Таня Люта

НА ПЕРЕДОВОЙ ТОЖЕ ЧЬИ-ТО ДЕТИ

Мой сын не был на Майдане, потому что в то время у меня были проблемы со здоровьем. Он тогда постоянно был рядом. Когда появились первые пророссийские поплзновения в Харькове, начали устраивать пророссийские митинги и призывать к войне, то мой сын не смог остаться в стороне. Павел решил защищать Украину. Изначально он был в «Правом секторе». Во время событий на улице Рымарской 14–15 марта 2014 г. он был среди активистов. Позже их вывезли в Полтаву, потом в Киев. Там они проходили обучение. Им показали, как вести себя во время боевых действий, обучали медицинской и огневой подготовке. После этого он поехал на блокпосты Харьковской и Луганской области. Был в Николаевке Донецкой области, но когда приехал в мае домой, то я думала, что он уже нигде не уедет. Надеюсь, что он уже не игрался в войну. Но вместо этого Паша сказал собирать ему вещи. Оказалось, что он собрался в батальон «Донбасс». Сын уехал 29 мая 2014 года, чтобы пройти подготовку. Конечно, я его отговаривала. Как каждая мама, я хотела, чтобы сын был дома – живой и здоровый. Но Павел мне тогда сказал, что там, на передовой, тоже чьи-то дети, у которых есть мамы, которые за них переживают. Кто же их будет защищать?

Он говорил, что когда он повзрослеет, то у него будет двое детей. Решил, что у него обязательно должны быть и сын, и дочь. Паша мечтал, что дочка будет заниматься либо художественной гимнастикой, либо синхронным плаванием, а сын станет футболистом. И вот перед самым отъездом он привел мне пример. Что ему нужно будет сказать, когда его сын повзрослеет и спросит у него, что он делал, когда в стране была война. После этого все мои попытки отговорить его закончились.

Он всегда был настоящим мужчиной. Такие всегда будут защищать свой дом, семью, народ. И тех, кого любят, и тех, кого не знают. Ведь патриотизм – это великая любовь к родине и ко всем людям, которые тут живут. Мой сын обладал такой любовью. Я думаю, что и сейчас в нём не потерялись эти человеческие качества.

«КОРИДОР СМЕРТИ»

Последний раз он общался с

ВОЙНА – В НАШИХ СЕРДЦАХ

В этом году Украина почтил памятью третью годовщину Иловайской трагедии. Во время выхода по «коридору смерти» 29 августа 2014 года многие бойцы погибли и получили ранения. Но были так же и те, кто пропал без вести. Среди них был и боец батальона «Донбасс» с позывным «Лудаев». Его мама Галина Пугачёва из Харькова рассказала в интервью о том, почему её сын Павел решил защищать Украину и когда она последний раз с ним разговаривала.

командиром взвода с позывным «Филарет» 3 сентября 2014 года. Когда 29 августа на выходе из Иловайска бойцы попали под обстрел, Паша смог выйти из «коридора смерти». Он держал отход группы, состоявшей из восьми ребят, которые смогли выйти из окружения. Решение держать отход он принял самостоятельно. Изначально он позвонил друзьям и взял с них обещание, что его маму никто не оставит в беде. Потом позвонил мне и сказал, что очень меня любит. Тогда я и узнала, что они находятся в окружение. У них было два пути – либо сдаться в плен, либо остаться под обстрелами ГРАДов. Паша решил, что в плен не сдастся.

Это была ужасная ночь. Но с утра мне пришло sms. Мой сын написал, что они почти прорвались из окружения, прошли часть блокпостов. Вечером в тот же день мы не смогли поговорить, у него разрядился телефон. Первого сентября он позвонил и сказал, что его спрятала семья строителей и попросил совета.

Я сразу связалась с «Филаретом», потом с СБУ. Командир взвода сказал, что ему нужно оставаться на месте и ждать других ребят, которые выйдут из окружения. Но больше никто не пришёл. Он прождал до третьего сентября, затем сам связался с «Филаретом». Ему нужно было выходить через Комсомольский на Мариуполь. Но в Комсомольском на блокпостах стояли бойцы Нацгвардии. И когда там начались атаки, то эти блокпосты бросили. Никто не прикрывал отход ребят из Иловайска.

Когда мой сын и его товарищи начали выходить из окружения, то застряли в Катериновке. Долго жили в лесопосадке, потому что у них не было возможности выйти с той территории. Потом Паша попал в плен. Они не дошли всего три километра до украинского блокпоста и 15 км до Мариуполя. В то время уже были холодные ночи. Многие ребята просто не выдержали и сдались в плен.

Я обращалась в государственные структуры, чтобы они провели информацию о плене. Руко-

водитель Центра освобождения пленных «Офицерский корпус» В. Рубан подтвердил, что Павел есть в списках. И вот наступило 26 декабря. В тот день проводился обмен военнопленными. Но сын мне так и не позвонил. Я начала его искать, делать запросы в СБУ. Тогда мне сказали, что Павел пропал без вести. Оказалось, что в списках пленных СБУ его не было, он был только в списках В. Рубана.

Я ЕГО ОБЯЗАТЕЛЬНО НАЙДУ

Так я и живу с этим. Ищу свидетелей, стараюсь что-либо разузнать. Например, я знакома с бойцом, мама которого сама добилась его освобождения из плена. Он смог подтвердить, что видел моего сына в Донецке до февраля 2015 года. Потом его перевели, а больше никто Пашу не видел. Но я знаю, что он жив, потому что по тесту ДНК совпадений нет. Я его обязательно найду.

На уровне государства продлевают вести поиски, но их возможности ограничены, из-за того, что

эта территорию не подконтрольна Украине и туда сложно получить доступ. Я сейчас сотрудничаю с Международным комитетом Красного Креста. Также записалась в Минскую группу, состоящую из восьми человек. Идея создания этой группы – возможность поехать на оккупированную территорию для самостоятельных поисков сына. У меня был замысел – пройти весь тот путь, по которому выходили из «коридора смерти» ребята. Опросить людей, попробовать найти свидетелей. Но пока что нет никакого результата по поводу этой группы.

Я до сих пор не понимаю, почему командование Генштаба АТО не отдало приказ об отступлении из Иловайска. Это бы не было трудно. Но наших ребят просто вывели на расстрел. Настоящих бойцов, которые пошли воевать не за деньги. Они шли туда с чистой душой и детской наивностью. Они были готовы броситься под танки с одними автоматами. Из техники у них были всего лишь школьные автобусы и автоматы Калашникова. А вся необходимая техника находилась на военном параде в Киеве, посвященному Дню независимости.

В этом году тоже будет военный парад, несмотря на то, что Украина устала от войны. Никто уже ни за кого не переживает, и сердце у них не болит. Все эти события остались на передовой. Война происходит сейчас только в наших сердцах и наших сердцах. А в Украине войны нет.

МЕЖДУНАРОДНЫЙ КОМИТЕТ КРАСНОГО КРЕСТА: НА ПУТИ ПОМОЩИ ПРОПАВШИМ БЕЗ ВЕСТИ

От начала вооруженного конфликта на Востоке страны погибло около двух с половиной тысяч военнослужащих. О точной цифре тех, кто пропал без вести, сказать никто не может. Состоянием на сегодня уже создано базу данных ДНК таких людей, которая должна упростить процесс поиска и идентификации найденных тел. Но, не смотря на это, процедура до сих пор остаётся очень сложной и кропотливой. Поскольку Украина не была готова к такому масштабному конфликту с большими потерями военнослужащих, на помощь государству приходят международные организации.

В частности, в январе этого года представители делегации Международного Комитета Красного Креста (далее МККК) заявили о своей готовности присоединиться к процессу идентификации тел погибших военных и информационно-психологическому сопровождению членов семей, родственники которых погибли в районе проведения антитеррористической операции. Для того, что бы выяснить, как именно происходил сотрудничество между украинской властью и МККК, мы пообщались с представителями последней.

Прежде всего, стоит упомянуть, что МККК не берет непосредственного участия в процессе поиска, восстановления тел или их эксгумации на территории Востока страны. За такие действия отвечает местная власть, которую МККК активно поддерживает различными материалами, рекомендациями и проведением тренингов, которые должны повысить уровень осведомленности специализированных миссий. Ведь часто они сталкиваются со многими вызовами, которые есть новыми в украинских реалиях и требуют международного опыта для правильного их урегулирования либо решения. К примеру, среди основных проблем, с которыми сталкиваются во время идентификации тел погибших, есть то, что члены их семей, отказываются признавать результаты ДНК-экспертизы. Для того чтобы знать, как нужно поступать в похожих ситуациях, МККК проводит специальные семинары. «Основная задача (ред. семинаров) – передать знания, что к погибшим надо относиться с уважением и должным образом их идентифицировать. Для этого мы приглашаем на семинары консультантов Красного Креста, которые имеют опыт работы в условиях конфликтов в

различных частях мира. Они рассказывают, как нужно обращаться с телами погибших и организовывать эффективное взаимодействие с различными подразделениями», – рассказывает представитель МККК, врач судебной медицины Мария Долорес Морсийо Мендес.

На похожие семинары приезжают не только те миссии, которые занимаются поиском и эксгумацией тел, к примеру, «Груз 200», «Черный тюльпан» или «Эвакуация 200», но и врачи судебной медицины, представители других международных организаций, руководители отдела поисковой работы ВСУ.

Что касается самого процесса идентификации тел, то в украинском законодательстве четко прописано, что несет ответственность за каждую фазу процедуры и как она должна проходить. Среди основных этапов, которые обязательно должно пройти тело погибшего – восстановление останков или самого тела, судебно-медицинская экспертиза, отбор специальных образцов и сопоставление всей собранной информации с информацией от того, кто пропал без вести. Только если все четко сопоставляется, то тело считают идентифицированным.

Примеров, когда факт смерти

бойца подтверждено, но тела найти не удалось очень много. В МККК говорят, что это типичная ситуация для стран, которые оказались в похожих с Украиной условиях. Именно поэтому часть усилий по улучшению ситуации направлены на совершенствование системы судебно-медицинских учреждений и идентификации, чтобы семьи тех, кто пропал без вести, смогли получить ответы на все свои вопросы. Несмотря на то, что существует система, которая достаточно хорошо структурирована и сильна, из-за большого количества жертв и пропавших военных, а также других дополнительных факторов, все же существуют моменты, которые требуют изменений и корректировок.

По поводу того, где берут генетический материал для анализа ДНК, то для этого, как уже отмечалось выше, есть специальная база данных. По состоянию на июль в нее внесены 1477 профилей родственников, что разыскивают своих близких, которые пропали без вести. Стоит отметить, что на одного пропавшего в базу данных может быть внесено 2-3 ДНК-профиля родственников. Анализ на внесение ДНК-профиля в базу данных можно сдать в каждом ре-

гионе Украины, предварительно написав заявление о пропавшем без вести в зоне АТО в райотделе по месту жительства.

Нельзя обойти вниманием и тот факт, что чем больше времени проходит со времени исчезновения человека, тем труднее проводится поиск тела. Преимущественно препятствиями в этом становятся природные и погодные изменения, степень точности информации, полученной от очевидцев, которая со временем забывается и прочее. Поэтому на своих тренингах, используя передовой опыт, МККК рекомендует собирать информацию о местах массовых или одиночных захоронений как можно быстрее и обязательно профессионально документировать все, что удалось узнать.

Если ваши родственники или близкие пропали без вести на Востоке Украины, вы можете обратиться к специалистам Красного Креста за телефонами:

Киев 0 800 300 155
Донецк 0 800 300 185
Луганск 0 800 300 195
Мариуполь 0 800 300 165
Одесса 0 800 300 175
Северодонецк 0 800 300 125
Славянск 0 800 300 115

НЕСПРОМОЖНІСТЬ КОМАНДУВАТИ У БОЙОВИХ УМОВАХ АБО ДОМОВЛЕНІСТЬ З ВОРОГОМ?

24 серпня 1991 р. на геополітичній карті світу постала нова незалежна й самостійна держава — Україна, територію якої було визнано неподільною й неотторканою. Розпочався складний і суперечливий період державного будівництва. Україна проводила миралюбну зовнішню політику, і більше 20-ч років українські військові не брали участі у збройних конфліктах. Тому про Збройні сили України дбали не лише недостатньо, але й постійно скорочували особовий склад армії, знищували і розпродували озброєння, виділяли мізерні кошти на підтримання її безздатності. Багато справжніх професіоналів у військовій справі були скорочені й звільнені в запас. Ці фактори негативно позначилися на безздатності ЗСУ. Крім того, за цей мирний час встигло сформуватися нове покоління українських генералів, спроможних керувати бойовими діями і перемогти уявного ворога лише на картах у власних ка-

бінетах (бо на військові навчання також бракувало коштів), а не на полі бою.

Сформувалось нове покоління генералів, спроможних приймати рішення лише у власних кабінетах, а не на полі бою

Бої під Іловайськом стали одним із переломних моментів у ході збройного конфлікту на Донбасі. Саме тоді Збройні сили України перейшли від атаки до оборони. Активні дії зі звільнення окупованих боюовими територій припинилися. Вище державне керівництво було змушене класти Мінське перемир'я та обмежити себе межами контактної групи Україна-Росія-ОБ-СЄ.

18 серпня 2014 року українські військові у складі ЗСУ та добровольчих батальйонів, серед яких були «Донбас», «Дніпро-1», «Миротворець», «Херсон», «Івано-Франківськ» та «Світязь»,

увійшли до Іловайська. Загальна кількість бійців, що брала участь у боях, становила приблизно 1700 осіб.

Наступного дня, 19 серпня, бійцям вдалось захопити депо у м. Іловайськ та взяти під свій контроль частину міста. На той момент залізничний вузол в Іловайську мав стратегічне значення. Оскільки саме через нього бойовики мали змогу отримувати допомогу. Таким чином, відізвавши окупантів від постачання залізничним шляхом, українські військові могли отримати перевагу в бойових діях, контролювати територію, а пізніше — оточити Донецьк.

Але 23–24 серпня 2014 р. з території Російської Федерації значні сили регулярних російських військ вперше порушили державний кордон і зайшли на українську територію в тил українських військ. Наші військові підрозділи опинилися у ворожому оточенні. До ранку 27 серпня 2014 р. оточення російськими військами ще не було достатньо щільним, і це давало змогу

українському командуванню ухвалити рішення про виведення бійців з оточення для їхнього порятунку. У цей період генерал Р. Хомчак неодноразово запитував про рішення про подальші дії в штабі АТО. Потрібно було або зміцнювати позиції, розривати оточення та займати місто, або ж відступати. Однак усі ці дні надходила єдина відповідь: «Чекати!» (нагадує історичні події Великої Вітчизняної війни 1941 р.). Хоч штаб АТО був проінформований про те, що у наших бійців в оточенні вже майже закінчилися боєприпаси, їжа та питна вода.

Потрібно було або зміцнювати позиції, розривати оточення та займати місто, або ж відступати. Однак усі ці дні надходила єдина відповідь: «Чекати!»

Крім того, в цей час бійці та командири військових підрозділів намагалися достукатися до керівництва держави задля отримання підмоги. Їхні родичі виходили на пікети під Адміністрацію Президента та Генеральний штаб ЗСУ з вимогою терміново ухвалити рішення. В свою чергу, керівники держави і ЗСУ заперечували людям, що допомога вже йде. Та командири бойових підрозділів, що знаходилися в Іловайську, так і не отримали наказ на вихід з оточення аж до вечора 28 серпня 2014 р.

Ще на початку оточення Іловайська російськими військами попередній план штабу АТО втратив актуальність. Після цього вторгнення вже не могло бути мови про оточення українськими військами Донецька, а блокування траси «Шахтарськ–Донецьк» втратило сенс. Причиною цього було нерівне співвідношення сил. За даними звіту Генеральної прокуратури України, який оприлюднили 02 вересня 2016 року, сили вторгнення ЗС РФ склалися з дев'яти батальйонно-тактичних груп: 35 тисяч осіб особового складу; до 60 танків; до 320 БМД (БМП); до 60 гармат; до 45 мінометів; 5 ПТРК. Отже, на одного українського бойового приходялось 18 бійців російської армії та урґрупувань «ЛНР» і «ДНР». Чисельність техніки, артилерії та систем залпового вогню супротивника також набагато перевищувала українські.

Українське керівництво продовжувало вагатися. Такі переговори були можливі на декількох рівнях. Перший рівень — переговори на рівні безпосередніх учасників бойових дій. Ці переговори проводив начальник оперативного управління командування «Південь» полковник А. Штурко. Домовленість на рівні командирів середньої ланки була досягнута. Але складність цієї ситуації була в тому, що російські війська, які оточували Іловайськ, підпорядковувалися різним командирам. До того ж, вище керівництво ЗС РФ, яке не брало участі у цих переговорах, могло відмінити без попередження будь-які домовленості безпосередніх учасників бойових дій.

Другий можливий рівень переговорів — рівень Міністерства оборони України та Генерального штабу ЗСУ. Начальник Генштабу ЗСУ генерал-полковник В. Муженко та начальник Генштабу ЗС РФ В. Герасимов не мали змоги поспілкуватися, оскільки В. Герасимов на той час перебував із відвітом в Китаї. Проте відбулись перего-

вори між В. Муженко та заступником начальника ГШ ЗС РФ М. Богдановським. За результатами розслідування Головної військової прокуратури України було виявлено 12 телефонних розмов, під час яких російська сторона надала гарантії безпечного виходу українським військовим з оточення у нейтральному порядку за узгодженими маршрутами. 28 серпня 2014 р. Р. Хомчак отримав від В. Муженко підтвердження про початок переговорів із російською стороною.

У ситуації, коли у українські бійці вже відчували дефіцит питної води, їжі та боєприпасів, бойові командири ухвалили рішення про прорив через кільце російських військових. Полковник А. Штурко продовжував вести переговори з російською стороною. Результатом цього стала нібито домовленість про вихід українських військових з оточення 29 серпня 2014 р. о шостій годині ранку двома колонами. На виході з оточення українські бійці мали передати супротивнику трьох російських військовополонених. А напередодні виходу, 28 серпня 2014 р., В. Муженко повідомив Р. Хомчак про домовленість із російською стороною щодо вивезення поранених та загинлих. Та коли ввечері за узгодженим маршрутом вирушили машини з пораненими, які були позначені червоними хрестами та йшли під білими прапорами, російська сторона відкрила вогонь. Колонна була змушена повернутися назад.

Незважаючи на обстріл колони з полоненими, українське командування на місці вирішило виводити війська з Іловайська.

Незважаючи на обстріл колони з полоненими, українське командування на місці вирішило виводити війська з Іловайська. Були сформовані дві колони. У складі першої були бійці батальйону «Донбас», а в складі другої — батальйону «Дніпро-1». Для виходу з оточення необхідно було пройти два етапи. На першому — здійснити вихід на рубіж Многопілля — Агрономічне. Далі пройти крізь кільце російських військ.

Вранці 29 серпня 2014 р. за командою генерала Р. Хомчак колони рушили вказаним шляхом. Першу лінію російських військ українські колони подолали без бою. На другій лінії в районі села Чабани російські військові відкрили вогонь по українським військам. Вогонь віяв з двох сторін. З одного боку вели розстріл з техніки, з іншого боку розстрілювали з автоматів. «Зелений коридор» виявився спланованою пасткою. Слідством достеменно встановлено, що у ході перемовин представники ЗС РФ умисно затягували час для облаштування тактично вигідних вогневих позицій за маршрутом руху сил АТО.

штаб АТО не вживав жодних заходів для підтримки руху колон, що виходили з оточення. Керівництво залишилося бездіяльним

Потрапивши у засідку українські бійці втратили 366 людей, 158 зникли безвісти, 429 отримали поранення, інші потрапили до полону. В такій складній ситуації штаб

АТО не вживав жодних заходів для підтримки руху колон, що виходили з оточення. Керівництво залишилося бездіяльним.

Наслідком помилок вищого політичного та військового керівництва України стала вимога суспільства відповісти, хто є винним у загибелі більше, ніж трьохсот людей? Тоді 04 вересня 2014 року Генеральна прокуратура України відкрила кримінальну справу.

Для отримання об'єктивних результатів експертизи Верховна Рада України створила тимчасову слідчу комісію (ТСК) на чолі з Андрієм Сенченком з «Батьківщини». З'ясувавши об'єктивні причини, що призвели до загибелі українських військових, ТСК подала звіт, який було оприлюднено 20 жовтня 2014 р. У ньому зазначено винних — начальника генштабу Віктора Муженко та экс-міністра оборони Валерія Гелетєя. Останній в свою чергу ще до оголошення результатів розслідування ТСК подав рапорт про відставку. 12 жовтня 2014 р. Президент України П. Порошенко задовільнив цей рапорт.

Отже, основними причинами, які призвели до Іловайської трагедії, стали фундаментальні проблеми в організації оборони України. Дії міністра оборони України В. Гелетєя та начальника Генштабу ЗСУ В. Муженко не відповідали реальному становищу, а помилок кадрові рішення лише істотно ускладнювали бойові обставини, про що йдеться у висновках ТСК. Своєчасна реакція керівництва на оточення українських бійців російськими підрозділами могла б перешкодити трагічному розвитку подій та загибелі великої кількості військових.

Результатом бездіяльності стали втрачені людські життя й каліцтва, недовіра до політичного керівництва та керівництва ЗСУ серед населення.

Іловайська трагедія призвела до негативних наслідків не лише у військовій площині. Результатом бездіяльності стали втрачені людські життя й каліцтва, недовіра до політичного керівництва та керівництва ЗСУ серед населення. Важке політичне та соціальне становище спровокувало зустріч П. Порошенка та В. Путіна у Мінську, яка відбулась 26 серпня 2014 року. Наслідком цієї зустрічі стало підписання мінських угод 5 вересня 2014 року.

14 серпня 2017 року Генпрокуратура України надала офіційний висновок, в якому зазначила, що основною стороною винною у Іловайському котлі є Російська Федерація, а також виявлені «Окремі помилки керівництва АТО під час планування та проведення військових операцій». При цьому у звіті Генпрокуратури зазначається, що помилки «не перебувають у прямому причинно-наслідковому зв'язку з настанням тяжких наслідків — загибелі українських військових та втрати озброєння і військової техніки».

Натомість, уважно прочитавши звіт ТСК, проаналізувавши всі оточення українських захисників в 2014 - 2015 роках, можна стверджувати, що винні генерали, які під час активних бойових дій були неспроможні прийняти необхідні рішення. І в першу чергу це стосується керівника Геншта-

бу - Муженко. І після Іловайського оточення українські захисники так само потрапили у котел Дебальцеве. А скільки ви знаєте оточень, в які потрапив ворог?

Війна триває, і які рішення приймуть українські генерали, якщо знов почнуться активні бойові дії на Сході? І чи буде керівництво Генштабу діяти, чи знов буде че-

кати? Справу Іловайського оточення, збиття ІЛ-76, Дебальцевський котел - об'єднує бездіяльність українських генералів. Але найголовніше питання: що є причиною

бездіяльності? Неспроможність командувати у бойових умовах чи домовленість з ворогом?

Лихобабина Ольга

Річниця “Коридору смерті”

22 ЛИПНЯ

23:50

В Красnodонському районі Луганської області вперше помітили колону військової техніки з РФ

В колоні рухались 24 вантажівки (УРАЛи), 20 танків та БТР

23 ЛИПНЯ

На кордоні Ізварине – Кумачове бійці перебували під систематичними обстрілами реактивних систем залпового вогню з території РФ

Керівництво АТО не ухвалювало рішення про відведення військ, а лише звинувачувало бійців у панікерстві

13 серпня

04:00

Основний командний пункт Сектору Д доповів про танкову атаку РФ

Штаб АТО зігнорував доповіддю про танкову атаку РФ, розцінивши її як панікерство

17 серпня

05:00

Початок операції із захоплення Іловайська

14:30

Державна прикордонна служба виявила колону броньованої техніки РФ, яка вирушила у напрямку Амвросіївка – Кутейникове

Начальник штабу АТО генерал-лейтенант В. Назаров знову розцінив інформацію про колону, викладену в доповіді генерал-лейтенанта П. Литвина, як панікерство і не звернув на неї уваги

24 серпня

10:30

З передового командного пункту повідомили про пересування трасою Амвросіївка – Кутейникове колони російської бронетехніки, чисельністю більше ніж 100 одиниць

Начальника Генштабу В. Муженка також проінформували про загрозову ситуацію. Жодного рішення знову не ухвалено

28 серпня

08:00

Начальник Генштабу В. Муженко повідомив генерала-лейтенанта Р. Хомчак про домовленість з російською стороною щодо вивезення поранених

З Іловайська вийшли колони з пораненими. Але їх обстріляли, і вони змушені були повернутися

29 серпня

За наказом генерала-лейтенанта Р.Хомчак бійці двома колонами вирушили за узгодженим маршрутом з Іловайська

Поблизу села Чумаки українські бійці потрапили у засідку – їх розстріляли впритул з важкого озброєння

*Джерело інформації - звіт розслідування ТСК ВРУ щодо подій в Іловайську

Оточення в зоні АТО та ВТРАТИ СЕРЕД ЗАХИСНИКІВ УКРАЇНИ

ОТОЧЕННЯ ЛУГАНСЬКОГО АЕРОПОРТУ
кітень — вересень 2014
78 загинули, з них 49 загинули у збитому Іл-76, 20 потрапили у полон

ІЗВАРИНСЬКИЙ “КОТЕЛ”
липень-серпень 2014
120 загинули, 90 зникли безвісти, 89 потрапили у полон

ІЛОВАЙСЬКИЙ “КОТЕЛ”
серпень 2014
459 загинули, 158 зникли безвісти, 300 потрапили у полон

ОТОЧЕННЯ ДОНЕЦЬКОГО АЕРОПОРТУ
травень 2014 - січень 2015
200 загинули, 28 зникли безвісти, 16 потрапили у полон

ОТОЧЕННЯ ДЕБАЛЬЦЕВОГО
січень - лютий 2015
179 загинули, 81 зникли безвісти, 110 потрапили у полон

А В ЯКІ ОТОЧЕННЯ ПОТРАПЛЯВ ВОРОГ?

Протягом трьох років в Україні триває гібридна війна. Значну роль у ній відіграє інформаційна політика головних та найпопулярніших телеканалів. Аже саме завдяки щоденному отриманню інформації залежать настрої суспільства.

Наразі в Україні працює велика кількість різноманітних телеканалів. Але поміж них доволі складно виокремити декілька провідних, оскільки всі телеканали відрізняються один від одного лише обсягом глядацької аудиторії, власником та головними тезами, що постійно лунають із телеекранів.

В Україні й досі відсутня єдина лінія державної інформаційної політики, яка необхідна в умовах збройного конфлікту на Сході України.

В Україні й досі відсутня єдина лінія державної інформаційної політики, яка необхідна в умовах збройного конфлікту на Сході України. Аже в теперішніх умовах єдиний вектор міг би суттєво вплинути на внутрішні настрої в країні: об'єднати населення навколо державницької ідеї та посилити патріотичні настрої. Проте, наразі, розібратись в тому, які ж з українських медіа займають патріотичну позицію, а які займають проросійську – доволі складно. Звичайно, що жодне ЗМІ не говорить в голос про підтримку Росії, але завдяки повільному і ненав'язливому тиску створюється негативний для України інформаційний фон.

В теперішніх умовах єдиний вектор міг би суттєво вплинути на внутрішні настрої в країні: об'єднати населення навколо державницької ідеї та посилити патріотичні настрої.

Завдяки регулярному моніторингу ЗМІ, який проводять «Детектор медіа» та «Media Sapiens», можна виокремити беззаперечних лідерів проросійської позиції. Попереду виявились телеканали «Інтер» та «NewsOne», газета «Вести» та видання «Кореспондент» і «Страна. Уа». Всі ці інформаційні ресурси пов'язані з депутатами «Опозиційного блоку», або ж колишніми регіоналами, які відкрито висловлюють свою прихильність до дій Російської Федерації.

Для порівняння можна взяти два інформаційні телеканали, що схожі за своєю направленістю, це – «112 Україна» та «NewsOne».

Телеканал «112 Україна» покриває 75 % території України, за винятком тимчасово окупованих територій Донбасу та Кримського півострову. Це приватний телека-

РОСІЙСЬКА ПРОПАГАНДА І УКРАЇНСЬКІ ТЕЛЕКАНАЛИ

нал, який за офіційними даними належить інформаційній агенції «112.ua», яка в свою чергу належить групі компаній. Однак ім'я кінцевого власника цього медіа наразі невідомо. Через це у ЗМІ неодноразово виникали чутки щодо приналежності цього каналу Сергієві Курченку та Олександрові Януковичу, які потрапили під міжнародні санкції у зв'язку з корупцією.

Завдяки регулярному моніторингу ЗМІ, який проводять «Детектор медіа» та «Media Sapiens», можна виокремити беззаперечних лідерів проросійської позиції. Попереду виявились телеканали «Інтер» та «NewsOne», газета «Вести» та видання «Кореспондент» і «Страна. Уа». Всі ці інформаційні ресурси пов'язані з депутатами «Опозиційного блоку», або ж колишніми регіоналами, які відкрито висловлюють свою прихильність до дій Російської Федерації.

Згідно з моніторингом було виявлено, що телеканал неодноразово порушував журналістські стандарти, такі як: правдивість, достовірність та дотримання балансу думок. В ефірах можна було побачити і почути відомі елементи російської пропаганди, зневажливі висловлювання щодо добровольців та українських військових у цілому.

Цікаво виявилась і ситуація різкої зміни векторів, що відбулась влітку 2014 року.

На самому початку російсь-

кої агресії, ще у березні-квітні 2014 року, у новинах телеканалу був присутній помітний слід російського пропагандистського дискурсу. Наприклад, під час висвітлення подій на Сході України журналісти не вживали термінів «терористи» та «сепаратисти», а в кращому випадку послуговувались лише такими словами, як «ополченці» та «озброєні люди». Під час використання такої лексики створювалася ілюзія, що на Донбасі дійсно немає терористів і починає поширюватися міф про те, що мешканці Сходу самостійно ухвалили рішення про створення власної «республіки».

Яскравим прикладом узаконення терористичної організації, що захопила владу на Донбасі стало повідомлення від 9 червня із фразою: «Керівництво «ЛНР» закрило міжнародний аеропорт Луганська». Це стосувалося захоплення аеропорту терористами. Таким чином, самопроголошена влада легітимізується і постає у ролі окремої організації, що має право приймати рішення.

Окрім цього, під час висвітлення подій на Донбасі у повідомленнях були відсутні згадки про мародерства та порушення прав людини з боку самопроголошеної влади. Натомість, згадки про українських військових були із негативним забарвленням, в той час як дії терористів оцінювались з позитивної точки зору, як у прямих згадках, так і у прихованих. Неодноразово з'являлась інформація про те, що дії українських бійців загрожують безпеці місцевого населення. То ж через це канал не приділяв уваги роз'ясненню мети присутності українських військових на окупованих територіях, значення та необхідності проведення анти-терористичної операції. Таким чи-

ном, телеканал «112» транслював меседжі російської пропаганди. Головною ідеєю якої було те, що на сході країни немає російських військових, терористів та інтервентів. Там перебувають лише «ополченці», вихідці з мирного населення. До того ж вони не несуть загрози і цілком виконують функції місцевої влади. Єдиним джерелом загрози є українські війська.

Здається, що «112» займає нейтральну позицію, хоча під час моніторингу була виявлена ціла низка порушень журналістських стандартів. Каналом й досі практикується порушення принципу балансу думок. Також можна почути про те, що конфлікт на сході є результатом дій Києва, тому й результат цілком залежить від української влади.

Але у другій половині червня 2014 року телеканал різко відмовився від проросійського дискурсу. Однак ситуація не змінилась на краще. Наразі, здається, що «112» займає нейтральну позицію, хоча під час моніторингу була виявлена ціла низка порушень журналістських стандартів. Каналом й досі практикується порушення принципу балансу думок. Також можна почути про те, що конфлікт на сході є результатом дій Києва, тому й результат цілком залежить від української влади.

Окрім цього, мовлення телеканалу «112 Україна» постійно піддавалось критиці з боку Національної Ради України з телебачення і радіомовлення. А взимку 2015

року вибухнув черговий скандал, через який канал отримав попередження. Аже під час трансляції ток-шоу «Шустер LIVE» на ефірі був присутній російський журналіст Максим Шевченко, який наживо робив проросійські зв'язи. Ситуація є цікавою ще й тим, що таку ж трансляцію робив і телеканал «24», але попередження не отримав.

Ще один телеканал з неоднозначною репутацією – «NewsOne». Вкінці 2015 року за популярністю він посідав третє місце серед інформаційних каналів України. Не зважаючи на велику аудиторію, його неодноразово критикували за проросійську позицію та розповсюдження неправдивої та недостовірної інформації. Згідно з результатами моніторингу було виявлено, що більшість гостей, які приходять до студії на ефір відкрито критикують офіційну українську владу та скептично ставляться до намірів України наблизитись до Євросоюзу.

Скоріш за все, така редакційна політика пов'язана з тим, що власником телеканалу є Євген Мураєв – опозиційний депутат Верховної Ради, який не приховує власних симпатій щодо Росії. Ще у вересні 2014 року він їздив до Держудми РФ, де його назвали «прихильником руського миру». МВС України відкрило стосовно цього факту кримінальне провадження. Однак це й далі не заважало Євгену Мураєву нищівно критикувати українську владу.

«NewsOne» не лише не працює над створенням патріотичного настрою у країні, а й зумисно провокує внутрішні чвари та конфлікти. Медіа спеціально піднімає болочі теми і непомітно «розкачує» їх з метою дестабілізації ситуації та поширення песимістичних настроїв.

«NewsOne» не лише не працює над створенням патріотичного настрою у країні, а й зумисно провокує внутрішні чвари та конфлікти. Медіа спеціально піднімає болочі теми і непомітно «розкачує» їх з метою дестабілізації ситуації та поширення песимістичних настроїв.

Отже, виявлено доволі багато спільного в проросійській роботі телеканалів «112 Україна» та «NewsOne». Спільною рисою є намагання дестабілізувати ситуацію всередині країни, посияти безлад та хаос. Проте, якщо «112» вирізано критикує українську владу, але намагається хоча б формально дотримуватись балансу думок. То у випадку з «NewsOne» існує лише один провідний меседж про те, що необхідно якомога швидше змінити «злочинну» українську владу.

Ольга Лихобабіна

ДЕНЬГИ НА ВЕТЕР ЛИБО ДОЛГОСРОЧНАЯ СТРАТЕГИЯ?

конфлікту, но, по мнению специалистов, стратегия расширения того же вещания все равно даст много плодов. Даже если сигнал не пробьется на неподконтрольную территорию, то сможет покрыть теле- и радиовещанием подконтрольные территории Луганщины, что уже обеспечит маленькую победу.

Так медиаэкспертка Диана Дущык отмечает, что **информационный продукт для жителей оккупированных и прифронтовых территорий нужно делать специфичный.**

«Ведь им нужна простая информация. Например, они не понимают, что происходит в медицине. Им нужно совершенно конкретно сказать, как то, что сейчас делает

государство в контексте реформ в медицине, повялает на них и их детей», – объясняет Дущык.

Предоставление такой разнобразной информации о том, что творится в государстве, может доказать, что такой подход в рази эффективнее пропаганды либо же контрпропаганды.

Это же мнение разделяет и экс-заместитель министра информационной политики Татьяна Попова: «Думаю, каждый доллар или гривна, которые мы вкладываем в глушения сигнала, стоило бы вложить в создание собственного продукта. Сейчас, с имеющимися средствами современной

связи, интернетом, если человек захочет смотреть, например, телеканал «Звезда» или LifeNews, который ушел из эфир, но остался в интернете, он будет смотреть, и этому не помогут ни блокировки сайта либо соцсетей, ни глушения сигнала».

Ярким этому примером может послужить Советский Союз.

Во времена, когда почти вся честная информация была за пределами разрешенного, Союз много времени уделял глушению сигнала с Запада. Но, как мы знаем сейчас, политически активные граждане все равно находили возможность для них информацию.

И тогда это было очень и очень сложно. Но сейчас в цифровую эпоху, когда почти каждый школьник может обойти множество запретов, преодолеть эти проблемы значительно проще.

Если обобщать то, очередная телерадиовышка принесет Украине очень много пользы. Во-первых, территория вещания телеканалов и радиостанций значительно увеличится, что даст шанс многим украинцам наконец-то черпать не только пропагандистские послы оккупантов, но и правдивую информацию о событиях в стране. Во-вторых, она создаст спрос на особый контент, который должен будет ясно и четко объяснять людям все «тедовидиозы» организмов, под названием Украина. Ведь, когда они будут понимать, что и зачем делается властями и простыми гражданами, то и сами станут более активными и проукраїнськи настроенными.

Татьяна Люта

Очень часто мы забываем о том, что кроме войны в ее физическом амплуа противостояния военных, есть еще и дружба ее проявления. И как бы грустно это не звучало, но не всегда украинская сторона выигрывает в подобных боях. Не смотря на это, власти не сдают позиций и делают все возможное, что бы хоть как-то противостоять влиянию России на украинской территории.

К примеру, на кону Дня независимости в прифронтовой Бахмутове Луганской области открыли новую телерадиовышку, сигнал которой должен достигать оккупированного Луганска.

С ее помощью на подконтрольной Украине территории будут вещать более десяти телеканалов и четыре радиостанции. Есть опасения, что сигнал украинских вещателей будет глушить по ту сторону

Люди, які щодня рятують життя, будь це лікарі чи пожежники, завжди постають героями у очах сотень, та навіть тисяч людей. Але війна вносить у нашу реальність свої корективи. Змушує людей змінювати професії. Бо сьогодні нам потрібні не лише ті, хто б рятував живих, а й ті, хто рятує мертвих. Тих, котрі не боялися піти на захист своєї землі і полягли героями від ворожої кулі чи уламка снаряду. Для того, щоб привідкрити ширму, за якою ховаються мужні волонтери пошукових місій, ми поспілкувалися з Сергієм Братчуком, який вже майже два роки є членом однієї із них.

ПРО МІСІЮ ТА РЕЗУЛЬТАТИ ЇЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Перший виїзд «Чорного тюльпану» як пошукової місії у зоні АТО був наприкінці серпня-початку вересня 2014 року. Тоді якраз був Іловайський котел і Міноборони та ЗСУ звернулися до наших пошуковців з проханням допомогти вивезти тіла загиблих героїв. Хлопці розповідали, що там було справжнє жахіття, адже вивозили десятки тіл.

Як тоді, так і зараз керівником гуманітарної місії є Ярослав Жилкін, який за сумісництвом очолює ГО «Союз народна пам'ять». Саме з «Союзу» ми перебрали свою філософію, яку й досі сповідуємо – знайти кожного героя. Є така фраза: «Війна не закінчиться, поки не знайдений останній солдат». Одні приписують її Наполеону, інші кажуть, що він такого не казав. Але у будь-якому випадку я розумію, що така філософія правильна. А боятися потрібно не мертвих, а живих.

Коли мене запитують: «Чому ти пішов у місію?» Я пояснюю: «Коли був маленьким, то у мене загинув дядько. Тоді я дуже злякався похоронної музики. Років десь до 15–16 ховався у погребі, коли вона грала. Від того часу і досі боюся не лише її, а й мертвих. Але розумію, що попри все потрібно шукати тіла наших героїв. І, мабуть, усвідомлення того, що це «треба робити», «треба виконати», щоб довести тіло мамі, сестрі чи дружині, – завжди переважає. Та й не тільки у мене».

За три роки роботи «Чорного тюльпану» в АТО нам вдалося знайти більше 700 солдатів. Це не враховуючи тих, котрих ми просто перевозили мертвими. Станом на сьогодні залишається ще десь 400–500 людей, яких не можуть знайти. Щоб зрозуміти масштаби нашої роботи, наведу приклад. Одного разу була ротация, яка тривала 13 днів. За ці неповні два тижні ми проїхали десь 15 кілометрів і пережили багато різних емоцій. Іноді я просто не витримував. От везли ми хлопчину в Тернопільську область. І потрібно було проїхати сім сіл. Так у кожному з них виходили люди, ставали на коліна,

ТІ, ХТО ЩОДНЯ РЯТУЄ ЖИТТЯ МЕРТВИМ...

а священник правив панахиду. Десь на 3-у чи на 4-у такому виході я сказав: «Хлопці, все. Я сідаю в машину, мене немає». Але це і є най-

ми завжди виконуємо підготовчі роботи. У нас є бази даних, карти, різноманітні матеріали. Все це збирається докупити і аналізується,

з Києва, і з Полтавської області. Словом, географія дуже різна. І це лише мені на мобільний. Уявіть, скільки дзвінків приймав штаб.

складнішим у нашій роботі. Коли ти відвозиш тіло бійця додому і передаєш його мамі чи родині.

ПРО ПІДГОТОВКУ ДО ВИЇЗДІВ

Перед тим, як поїхати у місію,

щоб продумати маршрути місій. Так само є і дзвінки від небайдужих та родин загиблих. Перший час мені дуже багато людей телефонувало, питало, розповідало свої історії. І з Західної України, і

Буває таке, що люди щось пам'ятають. Наприклад, там і там закопали тіло свого товариша під час служби. Особливо багато випадків таких було під час Іловайського котла. Ми це все собі обов'язково

фіксували у нашу базу. Бувало, що приїжджавш, а там нікого нема. З одного боку радіше, бо не знайшов тіла, а з іншого – розумієш, що воно має бути десь у іншому місці.

ПРО ІДЕНТИФІКАЦІЮ ТІЛ ЗАГИБЛИХ

Експертизу з ідентифікації проводимо не ми. Для цього є спеціальні люди. Ми лише шукаємо і відвозимо тіла чи те, що від них залишилося, як правило, у Дніпро. Наскільки знаю, то таким ще займаються у Запоріжжі. У них там своя система ціла діє. І коли вже точно встановлено особу загиблого бійця, то ми відвозимо тіло додому рідним.

Часто на цьому етапі трапляються дивні ситуації. У нас була історія в Старобільську, де є поховання відомих та невідомих бійців. Останніх серед них більше. В основному ті, хто загинули у 2014, коли жертв було дуже багато. Піднімали ми там залишки хлопця. І було дві могили. Тобто у обох трунах були рештки. Одразу додаю, що це не просто підіхали собі і забрали. Ми все перекладаємо, описуємо документально, щоб потім не було зайвих питань. Вже після експертизи виявилось, що у двох трунах була одна і та ж людина. Тому буває різне під час місій.

Допускаю, що помилки при ідентифікації тіл можливі. Але загалом думаю, що медицині треба завжди довіряти. Я розумію батьківські почуття, але варто з цим змиритися, щоб бійця могли привезти додому, достойно поховати. Щоб він не лежав десь там в степу чи у полі. Тим більше зараз, коли поля інтенсивних боїв заросли бур'яном, що дуже ускладнює пошуки.

ПРО ПОШУК ТІЛ НА НЕПІДКОНТРОЛЬНІЙ ТЕРИТОРІЇ

Сьогодні пошук по той бік фронту не здійснюється. Загалом, єдина місія, якій дозволяли на окупованій частині шукати хлопців, це була наша місія – «Чорний тюльпан». Вони нам довіряли. Навіть не дивлячись на те, що, до прикладу, я був у них під трибуналом. Коли їхали у Донецький аеропорт по тіла, то хлопці дуже переживали, щоб мене не впізнали. Закутали так, що одні очі було видно. Нас там супроводжували підлеглі Мотороли. Для них це була своєрідна пропагандистська місія, щоб показати, які вони добрі і пухнасті, дозволяють нам пошукати своїх хлопців. Чим «Чорний тюльпан» у цьому плані унікальний, так це тим, що ми відкопували тіла бійців і з того боку. А потім віддавали їм, обмінюючи на тіла українських військових. Саме тому нашій місії довіряли. А потім ЗСУ забрали на себе виконання цих функцій. Сказали, що волонтери, на жаль, вже не потрібні. От тоді, наскільки я знаю, контакти з тим боком і перервалися. Бо військових вони туди, звісно, не допускають.

Таня Люта

ЗАПРОШЕННЯ ДО СПІВРОБІТНИЦТВА

Всеукраїнська громадська організація «Об'єднання дружин і матерів бійців учасників АТО» запрошує Вас до співпраці.

Засновниця та учасниці зацікавлені у співробітництві та інформаційній підтримці. Ми вважаємо, що в умовах військового конфлікту лише дружба та спільні зацікавлення допоможуть подолати складнощі.

Ми пропонуємо:

— можливість розміщення інформації про ваші заходи на сторінках нашої газети «Схід та Захід разом»;
— відвідування власних заходів — налагодження програм обміну досвідом та інформацією.

ВГО «Об'єднання дружин і матерів бійців учасників АТО» була заснована у 2014 році жінками з активною життєвою позицією, які постраждали від військової агресії на Сході України. Наразі організація має статус Всеукраїнської складається близько з 600 жінок, а у різних регіонах України існують 15 відокремлених підрозділів.

Серед наших головних напрямків роботи:

- Особистий соціальний супровід родин загиблих бійців
- Відстоювання єдності та зацікавленості жінок в Україні;

• Виховання нового покоління активного громадянського суспільства;

• Активізація участі громадських процесів у важливих соціально-правових процесах.

На сьогодні ГО «Об'єднання дружин і матерів бійців учасників АТО» має цілу низку діючих проєктів:

«Схід та Захід разом»

Друковане видання, яке допомагає розібратись у складних речах та пояснює суспільно важливі теми простими словами. Головними героями є прості люди та їхні історії.

Подорожі вихідного дня

Мета проєкту — психічне зміцнення соціально-вразливих груп жінок, а саме покращення психологічного стану, соціалізація та адаптація до нових умов.

Громадські консультації «Соціальний захист бійців та членів їх родин»

Проєкт створено з метою об'єднання зусиль громадськості у реформуванні законодавства у сфері соціального захисту військовослужбовців та членів їхніх родин.

Будемо раді співпраці задля розбудови нації.

<http://familyato.org>
<https://www.facebook.com/familyato/?fref=ts>

м. Київ, Кравчук Вікторія,
nika01021971@gmail.com
095-735-36-39,

м. Харків, Вовк Олена,
вуп. Героїв Труда 19,
elenavovk@ukr.net,
066-143-63-53, 093-737-55-65

м. Полтава, В'яла-Бойко Олла,
ollaboyko.art@gmail.com,
050-160-36-16

м. Черкаси, Ложешнікова Олена,
elenaest.art@gmail.com,
093-577-75-77, 097-109-48-36

Житомирська обл., м. Малин,
Дмитренко Ярослав,
karpata2006@ukr.net,
093-087-15-22,
068-876-67-50,
096-442-64-19

Донецька обл., м. Бахмут,
Львова Тетяна,
super-ivova@ukr.net,
095-882-99-83

Житомирська обл.,
м. Новоград-Волинський,
Лісовська Лариса,
loshenlis@meta.ua,
098-994-63-13

К ГОДОВЩИНЕ ПАМ'ЯТИ ИЛОВАЙСЬКОГО КОТЛА:

По следам Иловайской Братии,
По следам овраженных берцев,
Ровным строем шли сестры и братья,
Все с войною, в потрепанном сердце.

И никто из них слова не вымолвил,
Только слезы порой утирая,
Все пытались прощения вымолвить,
У всех тех, кто здесь умирал.

Им хотелось поднять всех погибших,
И пред ними упасть на колени,
И во взглядах навеки застывших,
Рассмотреть искру жизненной тени.

А прижавшись к рукам их холодным,
Ощутить там тепло, и надежду,
Что все живы они и здоровы,
И что будет, всё так, как и прежде.

Их улыбки, с запякшейся кровью,
На губах, в боях частых, разбитых,
Со всё той же, безмерной любовью,
Отражение душ их открытых.

Я теперь никогда не забуду,
В своем сердце храню о них память,
Вечно помнить ваш подвиг я буду,
Имена, будут помнить и славить.

И однажды, пред тою стеною,
Молча встанет страна на колени,
И помянет погибших Героев,
Отмстив за большие потери.

ФЕКЛИН СЕНТЯБРЬ

Народний празник «Фекла Заревниця» приходить на 27 септембля 2017 года (дата по старому стилю — 24 септембля). В православном календарі — это день памяти равноапостольной Феклы Иконийской.

Сентябрь — начало осени. В народе сентябрь называют «листопад», «хмурень».

27 септембля — день народного календаря, именуемый Фекла Заревниця, или Именины овина. Впрочем, иногда этот празник справлялся и на осеннее равноденствие. Есть поверье, что в этот день все, что завяжешь, не развяжешь потом — ни узел, ни судьбу. Коли полюбили — так навсегда, если женятся — долгим будет счастье супругов. А еще считалось, что зари (желания, страсти) одолевают людей в этот день. Поэтому ко вечеру на Феклу Заревницю творили присушки или гадания.

Присушить — это значит призвать парня, сделать так, чтобы он обратил внимание. В ночь на Феклу Заревницю возжигали новый огонь. Перед началом добывания нового огня во всех домах гасили огонь — и печи, и лучины, и даже лампадки (только в церкви лампады перед иконами не трогали). И начинался ритуал добывания но-

вого огня. Живой огонь разносили по двору — зажигали печи, окуривали скот для предотвращения мора, вносили в храм для зажигания свечей перед проведением молебна об избавлении от бедствия. Обновление огня символизировало всеобщее обновление. Ну это в старину делали, но и сегодня можно совершить небольшой ритуал, дабы заручиться благословением Высших сил.

В празничную ночь (23 септембля на осеннее равноденствие или 27 септембля на Феклу) погасите все огни в доме и зажгите — обязательно от свечки — свечу. Затем от той свечки зажгите несколько приготовленных заранее больших свечей, установленных в подсвечниках на полу «коридорчиком». Нужно пройти меж зажженных свечей по этому огненному «коридору», чтобы огонь сжег негатив, беды и несчастья.

С Феклина дня начинались замолочки: при новом огне начинали молотьбу в овине. Перед этим испрашивали разрешения у овинника: «Батюшка-родимчик, дозволишь каменку истопить?» Овинник (он же — гуменик, подовинник, овинный, жихарь, дедушко, подовинушко, овинный батюшко, овинушко, царь овинный) — дух,

живущий в овине (на гумне). Он сродни домовому, хозяйничает в доме, и банники, запроваляющему в бане.

На Феклу девушки в овине гадали на суженых. Приходили, совали в окошко калач овиннику да примечали: если рука, взявшая калач, теплая — быть жениху богатому, если холодная — за бедного выйдет. Ну а уж если не возьмет овинник калач, то сидеть тебе в девках. Гадали на суженых и в банях, вотчине банника: на зеркале или на крыльях ужина на двоих. Правда, женихом-то черт прикидывался, так что гадание это опасное. Ведь несмотря на то, что «баня парит, баня правит, баня все исправит», она издревле считается нечистым местом, а после полуночи даже страшным, тящим опасностями.

Всем известен злой нрав банника. Но вредит он очень сильно только тем, кто нарушает запреты. Так, нельзя мыться в бане в четвертую очередь: это время банника. После трех перемен посетителей в бане моются черти, лешие, овинники и сами банники. Для людей же банная пора в деревнях обыкновенно полагается до 7 часов вечера.

Кстати, именно поэтому баню ставят подальше от дома. А ста-

рину добрые люди ночью в баню не совались. И редкий путник решался заночевать в бане, предпочитая лучше спать в стogu, а то и под кустом в чистом поле. Не то что теперь — ставят двухэтажные бани на участке, на втором этаже устраивают комнаты и спят там... Наверное Вы спросите: «Почему празник назвали Фекла?»

Вот что рассказала нам история: Первоученица в 18 лет была обручена с юнойшей из богатой семьи. Но услышав проповедь апостола Павла, решила стать христианкой и не выходить замуж. Юноша пожаловался правителю

города, и апостола арестовали. Фекла тайно ночью сбежала из дома и пробралась в темницу. Там три дня она провела у ног проповедника, пока ее не нашли. По решению суда святой Павел был изгнан из города, а Феклу приговорили к костру. Но дождь не дал вламени тронуть девушку. Она ушла вслед за Павлом. Много пришлось ей перенести невзгод и мучений. Поселившись в пещере, Фекла силой своей веры многих излечила и обратила на путь христианства. Дожила до глубокой старости и в возрасте 90 лет покинула бренную землю.

ГОРОСКОП НА СЕНТЯБРЬ

Первый месяц осень будет таким же интересным и играть кармическую роль, как и август. Во-первых, для общества, как и для людей, большую роль будет играть солнечное затмение, прошедшее 21-го августа. Как я отмечал ранее, события произошедшие, как за 3 дня до и после затмения, а также и в день затмения, формируют события в жизни планеты и людей от 3х до 18 лет вперед!

Во-вторых, до января 2018 года, Уран находится в состоянии ретроградности, а это значит, что продолжается время гениальных открытий, новшеств. Взять то же открытие планеты Нибуру (офици-

ально) 10.08, да еще и в коридор затмений. Для тех, кто не знает, периоды обращения планет вокруг Солнца оказывают влияние на нашу планету, так и на человечество. Период обращения новой планеты (Нибуру) составляет 10-20 тысяч лет. Примерно в то же время погибла Атлантида и все цивилизации существовавшие на планете! Кроме того, началось глобальное оледенение. Что ждет нас? Поживем- увидим.

Как еще может повлиять ретроградный Уран на человечество? Помимо новых открытий и изобретений, это время агрессии в обществе, а также, предпосылки для новых революций. Кстати, во время солнечно-

го затмения (21.08) Солнце было в соединении с Северным Узлом (определяем судьбу) и Марсом. Такое соединение может спровоцировать вероятные военные действия, потери территорий и падения целых городов (государств). Как и для кого проиграется? Тут сказать сложно. Прежде всего, следует ожидать большую волну терактов и потрясений в странах западного мира. Что же касается Украины, то следует ожидать реформы, изменения в политике (устойчивости) и рост протестных настроений в обществе. Привести все это может к не предсказуемым последствиям уже осенью. Ретроградный и Нептун (до 22.11).

В этот период буквально рассеивает алкоголизм и наркомания, подъем статистики по суициду, психических отклонений. Но вместе с тем, в этот период хорошо заниматься духовными практиками и очищениями.

До 28.09 время ретроградного Плутона. А это изменения в политике страны, что мы и наблюдаем с вами.

С 05.09 и по 21.09 время ретроградного Меркурия. В этот период не желательно открывать новое дело, заключать договора (сделки). Очень плохо для любых проєктов и начинаний. Не благоприятно на ретро- Меркурии вступать в брак и начинать лечение.

Благоприятные дни для деловой активности: 8, 9, 10, 12, 14, 15, 17, 18, 21

Напряженные дни: 5, 6, 9, 11, 13, 19, 20, 24, 27, 28

22 септембля состоится большой славянский празник. День осеннего равноденствия. Солнце будет в 1 градусе знака Весов. В этом день, как и с этого дня, стоит ожидать больших изменений в стране и в мире, а также, жизни каждого из нас. Осеннее равноденствие, это сбор урожая. А вот, каков будет этот урожай? Зависит от наших дел и поступков уже сегодня!

Игорь Коломиец
«АСТРО-ЭНИО-Киев»
www.astroenio.com

Газета «Схід та Захід разом» розповсюджується по всій Україні, газета є безкоштовною.

Регістраційне свідоцтво КВ 22271-12171ПР від 10.08.2016

Засновник: ГО «Молодь за реформи та розвиток» та ГО «Об'єднання дружин і

матерів бійців учасників АТО».

Газета надрукована в друкарні «Юнівест Принт», тираж - 10 000 прим.

Адреса редакції: Дніпропетровська обл., 51000, м. Дніпропетровськ, вул. Чичеріна 21
конт. тел: 0800-21-10-10 (з 9:00 до 18:00)
Абонентська скринька А/я 470, Київ 1,

індекс 01001, одержувач Макаренко Марина
e-mail: mrr.gromada@gmail.com

Підписний індекс: 86824

Над номером працювали:
Головний редактор - Московец Наталья,
лит. редактор - Литвинская Светлана,
журналіст: Олена Худенко,

Мілана Шаповалова,
Ольга Лихобабина,
Тетяна Люта,
Діна Шуртова,
Ольга Шупріянова,
Маринка Івачок,
Анна Прихожай.